

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-141-05

Druk nr 29-A
Warszawa, 18 maja 2007 r.

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Uprzejmie przedstawiam **AUTOPOPRAWKĘ** do przekazanego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 19 października 2005 r.

- projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym wraz z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

(-) Jarosław Kaczyński

AUTOPOPRAWKA

do projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym (druk nr 29)¹⁾

W rządowym projekcie ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym”;

2) art. 1-3 otrzymują brzmienie:

„Art. 1. Ustawa reguluje zasady, warunki i tryb przyznawania i udzielania osobom fizycznym nieodpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa.

Art. 2. Osobom fizycznym, które ze względu na sytuację majątkową nie mogą samodzielnie dochodzić lub bronić swoich praw, przyznaje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w granicach określonych w ustawie, nieodpłatną pomoc prawną finansowaną przez Skarb Państwa, zwaną dalej „pomocą prawną”.

Art. 3. 1. Pomoc prawna w rozumieniu ustawy obejmuje dochodzenie lub obronę praw na etapie przedsądowym.

2. Pomoc prawna polega w szczególności na:

1) udzieleniu porady prawnej lub informacji prawnej w sprawach cywilnych, karnych, administracyjnych, z zakresu

prawa rodzinnego, prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego;

- 2) wskazaniu podmiotu lub organizacji właściwych do załatwienia danej sprawy, w tym podmiotu właściwego do załatwienia sprawy w drodze mediacji lub polubownego rozstrzygnięcia;
  - 3) udzieleniu pomocy w opracowaniu pisma dotyczącego kwestii prawnej, w tym pierwszego pisma procesowego, wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, albo przygotowaniu projektu takiego pisma;
  - 4) udzieleniu pomocy pokrzywdzonemu przestępstwem lub wykroczeniem, w tym zapoznaniu go z uprawnieniami i obowiązkami w postępowaniu karnym lub postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz w sprawach o naprawienie szkody;
  - 5) udzieleniu porady prawnej oraz reprezentacji w postępowaniu administracyjnym w sprawie cudzoziemca, który ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany, w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695).
3. Pomoc prawna nie obejmuje spraw:
- 1) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
  - 2) związanych z działalnością instytucji społecznych w szczególności fundacji lub stowarzyszeń;
  - 3) związanych z karnym postępowaniem przygotowawczym, z wyjątkiem spraw wymienionych w ust. 2 pkt 4;
  - 4) podatkowych, celnych i dewizowych;

- 5) reprezentacji w postępowaniu przed organami administracji, z wyjątkiem reprezentacji, o której mowa w ust. 2 pkt 5.”;
- 3) skreśla się art. 4;
  - 4) art. 5 i 6 otrzymują brzmienie:
    - „Art. 5. 1. Pomoc prawna przysługuje:
      - 1) obywatelom polskim, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
      - 2) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederacji Szwajcarskiej, korzystającym z prawa pobytu powyżej trzech miesięcy lub z prawa stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
      - 3) cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, azyl lub zgodę na pobyt tolerowany w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
      - 4) cudzoziemcom, którzy ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 3;
      - 5) cudzoziemcom, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub zezwolenia na osiedlenie się w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694).
    2. Pomoc prawna przysługuje również członkom rodzin osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy

z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemcom, o których mowa w ust. 1 pkt 5, pomoc prawna przysługuje wyłącznie w sprawach związanych z postępowaniem o cofnięcie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub zezwolenia na osiedlenie się.

Art. 6. 1. Pomoc prawną przyznaje się osobie, która uzyskuje dochód nie większy niż 150% kryteriów dochodowych określonych w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.²⁾).

2. Pomoc prawną przyznaje się także osobie, która uzyskuje dochód nie większy niż 200% kryteriów dochodowych, o których mowa w ust. 1, w przypadku:

- 1) ofiary przemocy w rodzinie;
- 2) wychowanka całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 3, do ukończenia 26 roku życia;
- 3) bezdomności;
- 4) osoby całkowicie niezdolnej do pracy;
- 5) osoby posiadającej orzeczenie o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 6) ofiary klęski żywiołowej.”;

5) skreśla się art. 7;

6) art. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„Art. 8. 1. Pomocy prawnej nie przyznaje się, jeżeli:

- 1) wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 5 i 6;
  - 2) udzielenie pomocy prawnej jest oczywiście bezzasadne;
  - 3) sprawa nie jest objęta zakresem umowy o udzielanie pomocy prawnej;
  - 4) w sprawie został ustanowiony zawodowy pełnomocnik.
2. Przyznania pomocy prawnej można odmówić, jeżeli wnioskodawca ponownie ubiegający się o przyznanie pomocy prawnej uprzednio nie zawiadomił o zmianie okoliczności stanowiących podstawę jej przyznania.

Art. 9. Niniejsza ustawa nie narusza przepisów innych ustaw regulujących udzielanie pomocy prawnej osobom fizycznym ani nie ogranicza uprawnień innych podmiotów świadczących taką pomoc na podstawie tych ustaw.”;

7) rozdziały 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„Rozdział 2

Organizacja systemu pomocy prawnej

Art. 10. 1. Organizację systemu pomocy prawnej zapewnia Krajowa Rada Pomocy Prawnej, zwana dalej „Radą”.

2. Nadzór nad Radą sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 11. Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) organizowanie i rozstrzyganie konkursów na świadczenie pomocy prawnej;

- 2) monitorowanie działania systemu pomocy prawnej, w tym kontrolowanie zasadności świadczenia pomocy prawnej i należytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej;
- 3) rozpatrywanie wniosków i skarg, w szczególności w sprawach dotyczących nienależytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej;
- 4) określanie szczegółowych standardów świadczenia pomocy prawnej w punktach pomocy prawnej;
- 5) przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 30 marca roku następnego, rocznych sprawozdań z działalności Rady oraz działania systemu pomocy prawnej;
- 6) udział w tworzeniu oraz opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących nieodpłatnego poradnictwa i nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 7) podawanie do publicznej wiadomości aktualnych wysokości dochodów, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 2;
- 8) upowszechnianie wiedzy o prawie, a zwłaszcza przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych o obowiązującym prawie.

Art. 12. 1. Rada składa się z 5-7 członków, powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości na okres 4 lat.

2. Członkiem Rady może zostać osoba wyróżniająca się wiedzą prawniczą lub z zakresu zarządzania, dająca rękojmię bezstronności, a także która:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych.

3. Przewodniczącemu Rady i jego zastępcę powołuje, spośród członków Rady, Minister Sprawiedliwości.
4. Przewodniczący Rady kieruje pracami Rady i reprezentuje ją na zewnątrz.
5. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka Rady w przypadku:
  - 1) rezygnacji z członkostwa w Radzie;
  - 2) nieuczestniczenia w pracach Rady;
  - 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.
6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb funkcjonowania Rady, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego wykonywania nałożonych na Radę zadań, określenia zasad reprezentacji Rady przez jej przewodniczącego lub członków Rady oraz podział zadań między członków Rady.

- Art. 13. 1. Obsługę Rady zapewnia Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej, zwane dalej „Biurem”.
2. Biuro jest państwową jednostką budżetową, finansowaną z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.
  3. Biuro jest jednostką organizacyjną podległą Ministrowi Sprawiedliwości.
  4. Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, nadaje Biuru Krajowej Rady Pomocy Prawnej statut, określający jego siedzibę i przedmiot działalności, organizację wewnętrzną i szczegółowe zasady funkcjonowania Biura, kierując się odpowiednio zakresem zadań Rady, której obsługę zapewnia Biuro, oraz potrzebą zapewnienia sprawnej obsługi Rady.

5. Dyrektor Biura nadaje Biuru regulamin organizacyjny, który określa zakres zadań i tryb pracy jego komórek organizacyjnych.
6. Do odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników Biura stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników urzędów państwowych.

Art. 14. 1. Przewodniczącemu Rady, zastępcy przewodniczącego Rady oraz członkom Rady wypłaca się miesięczny ryczałt, którego wysokość ustala się jako niżej określoną wielokrotność kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej dla sędziów, zwanej dalej „kwotą bazową”:

- 1) przewodniczącemu Rady – w wysokości 4-krotnej kwoty bazowej;
  - 2) zastępcy przewodniczącego Rady – w wysokości 3,5-krotnej kwoty bazowej;
  - 3) członkom Rady – w wysokości 3-krotnej kwoty bazowej.
2. Osobom, o których mowa w ust. 1, przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości i na warunkach określonych w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 15. 1. Dyrektor Biura dokonuje czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec osób zatrudnionych w Biurze oraz inne czynności przewidziane w obowiązujących ustawach dla kierownika jednostki sektora finansów publicznych.

2. Dyrektor Biura dysponuje środkami budżetu państwa przeznaczonymi na finansowanie Biura oraz zadań Rady, z zastrzeżeniem art. 16.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie umów o udzielanie pomocy prawnej

- Art. 16. 1. Pomoc prawna jest udzielana na podstawie umowy o udzielanie pomocy prawnej, zwanej dalej „umową”, zawartej przez Radę i świadczeniodawcę, na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata.
2. Umowę w imieniu Rady zawiera przewodniczący Rady, a w razie jego nieobecności, zastępca przewodniczącego Rady albo inny upoważniony przez przewodniczącego członek Rady.
3. Dla ważności umowy konieczna jest kontrasygnata dyrektora Biura.
4. Wysokość łącznych zobowiązań wynikających z zawartych umów nie może przekroczyć wysokości wydatków przewidzianych na ten cel w planie finansowym.
- Art. 17. 1. Umowę zawiera się ze świadczeniodawcą, który został wyłoniony do udzielania pomocy prawnej na zasadach i w trybie określonym w ustawie.
2. Rada wyłania świadczeniodawców w drodze otwartego ogólnopolskiego konkursu ofert, w trybie określonym w przepisach art. 18-20, zwanego dalej „konkursem”, a także na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.³⁾).
- Art. 18. 1. Rada ogłasza warunki ogólnopolskiego konkursu ofert na swojej stronie internetowej oraz w środkach masowego przekazu w roku poprzedzającym rok, w którym wygasa większość zawartych umów.
2. Ogłoszenie o konkursie zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres siedziby Rady;
  - 2) określenie całkowitej wysokości środków finansowych przeznaczonych na udzielanie pomocy prawnej;
  - 3) określenie minimalnej liczby punktów pomocy prawnej działających w każdym powiecie;
  - 4) określenie wysokości środków finansowych przeznaczonych na udzielanie pomocy prawnej w poszczególnych powiatach;
  - 5) określenie maksymalnych cen za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej;
  - 6) określenie zakresu przedmiotowego udzielanej pomocy prawnej;
  - 7) określenie minimalnej sumy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej;
  - 8) określenie warunków technicznych i lokalowych, jakie powinny spełniać punkty pomocy prawnej;
  - 9) wyłączenia spraw z zakresu ochrony praw konsumenta w powiatach, w których finansowana ze środków publicznych pomoc prawna jest świadczona przez rzecznika konsumentów na zasadach określonych w przepisach o ochronie konkurencji i konsumentów;
  - 10) termin składania ofert i datę rozstrzygnięcia konkursu.
3. Rada przeprowadza konkurs przy zapewnieniu równego traktowania wszystkich uczestników konkursu, w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji oraz kierując się potrzebą zapewnienia rzeczywistego dostępu do pomocy prawnej, mając na względzie liczbę mieszkańców powiatu i stopień ich zamożności.

4. Podstawą uczestnictwa w konkursie jest pisemna oferta oraz umowa albo umowa przedwstępna ubezpieczenia uczestnika konkursu od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności albo przedmiotu oferty lub inny dokument potwierdzający warunki ubezpieczenia. Ofertą może być objęta całość lub część pomocy prawnej przewidzianej do udzielania w danym powiecie lub w kilku powiatach.

Art. 19. 1. Uczestnikiem konkursu może być:

- 1) adwokat, radca prawny, prawnik zagraniczny wpisany na listę prawników zagranicznych lub spółka z udziałem adwokatów, radców prawnych i prawników zagranicznych wpisanych na listę prawników zagranicznych, a także zespół adwokacki;
  - 2) osoba z wyższym wykształceniem prawniczym, która uzyskała tytuł magistra prawa lub spółka powołana przez takie osoby;
  - 3) uniwersytet lub szkoła wyższa, która świadczy nieodpłatną pomoc prawną w ramach akademickiej poradni prawnej;
  - 4) jednostka samorządu terytorialnego.
2. Rada rozstrzyga konkurs dla każdego powiatu odrębnie.
  3. Rada przy rozstrzyganiu konkursu bierze pod uwagę:
    - 1) wiarygodność oferenta i rękojmię rzetelnego wykonywania przez niego umowy;
    - 2) zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej;
    - 3) zaoferowaną cenę za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 18 ust. 1, przy uwzględnieniu, że konkurs jest rozstrzygany dla poszczególnych powiatów.

Art. 20. 1. Konkurs może zostać unieważniony w całości lub w części obejmującej dany powiat tylko w przypadkach wskazanych w ogłoszeniu o konkursie albo z powodu braku ofert zamknięty w części obejmującej dany powiat.

2. W przypadku unieważnienia konkursu w całości Rada, w terminie 14 dni od ogłoszenia uchwały o unieważnieniu konkursu, ogłasza nowy konkurs.

3. W przypadku zamknięcia konkursu z powodu braku ofert lub unieważnienia konkursu w części obejmującej dany powiat, Rada ogłasza, w terminie 14 dni od ogłoszenia uchwały o zamknięciu konkursu lub jego unieważnieniu, nowy konkurs, informując dodatkowo świadczeniodawców z powiatów pobliskich i pozostałych uczestników konkursu z powiatów pobliskich, właściwe terytorialnie okręgowe jednostki samorządów prawniczych oraz jednostki samorządu terytorialnego.

4. Jeżeli drugi konkurs dla powiatu zostanie zamknięty wskutek braku ofert lub unieważniony, Rada zwraca się do świadczeniodawców z powiatów pobliskich i pozostałych uczestników konkursu z powiatów pobliskich oraz właściwych terytorialnie jednostek samorządu terytorialnego z ofertą organizacji w powiecie, w którym nie wyłoniono świadczeniodawcy punktu pomocy prawnej i świadczenia pomocy prawnej po maksymalnych cenach określonych w ogłoszeniu ogólnopolskiego konkursu.

5. Jeżeli żaden z podmiotów, o których mowa w ust. 4, nie przyjmie oferty, Rada zwraca się do świadczeniodawców udzielających pomocy prawnej w powiatach pobliskich i pozostałych uczest-

ników konkursu z powiatów pobliskich oraz właściwych terytorialnie jednostek samorządu terytorialnego z ofertą organizacji punktów pomocy prawnej lub świadczenia pomocy prawnej dla osób z terenu powiatu, dla którego konkursy zostały zamknięte wskutek braku ofert lub unieważnione, po maksymalnych cenach określonych w ogłoszeniu ogólnopolskiego konkursu.

6. W razie odstąpienia Rady od umowy, unieważnienia lub wygaśnięcia umowy z jakiegokolwiek innej przyczyny, Rada zwraca się do świadczeniodawców z danego powiatu oraz powiatów pobliskich z zaproszeniem do negocjacji w celu zawarcia umowy. Umowa jest zawierana na czas określony, nie dłuższy niż przewidywany czas rozstrzygnięcia najbliższego ogólnopolskiego konkursu.

- Art. 21. 1. Spośród organizacji pozarządowych, których celem statutowym jest świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, lub porozumień takich organizacji, jeżeli umowa łącząca te organizacje przewiduje ich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania, Rada wyłania świadczeniodawców na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w przepisach o prowadzeniu działalności pożytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych, z uwzględnieniem przepisów art. 18 ust. 1-3, art. 19 ust. 2, art. 20, art. 21 ust. 2 i 3, art. 22-24 oraz 24a. Przepisów art. 13 ust. 1 i 2, art. 16 ust. 1 i 3, art. 18 ust. 2, a także przepisów wydanych na podstawie art. 19 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nie stosuje się.
2. Podstawą uczestnictwa organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, w konkursie ofert jest pisemna oferta oraz umowa albo umowa przedwstępna ubezpieczenia uczestnika konkursu od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej

działalności albo przedmiotu oferty lub inny dokument potwierdzający warunki ubezpieczenia. Ofertą może być objęta całość lub część pomocy prawnej, o której mowa w art. 3.

3. Rada wyłaniając świadczeniodawców, o których mowa w ust. 1, bierze także pod uwagę:
  - 1) wiarygodność oferenta i rękojmię rzetelnego wykonywania przez niego umowy;
  - 2) zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej;
  - 3) zaoferowaną cenę za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej.

Art. 22. 1. Świadczeniodawca nie może zlecać udzielania pomocy prawnej innym podmiotom, chyba że umowa tak stanowi.

2. Do zakresu zadań świadczeniodawcy należy:
  - 1) udzielanie pomocy prawnej w zakresie określonym ustawą i umową;
  - 2) informowanie mieszkańców o świadczonej pomocy prawnej oraz o jej przedmiotowym zakresie;
  - 3) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub umowie.

Art. 23. 1. Umowa o udzielanie pomocy prawnej określa:

- 1) dane identyfikacyjne świadczeniodawcy;
- 2) liczbę i dokładne adresy punktów pomocy prawnej;
- 3) zakres przedmiotowy i wymiar udzielanej pomocy prawnej oraz sposób dokumentacji czynności z zakresu pomocy prawnej;
- 4) określenie sposobu wykonania umowy;

- 5) wynagrodzenie świadczeniodawcy oraz zasady jego ustalania;
  - 6) zasady rozliczeń między Radą a świadczeniodawcą oraz terminy płatności;
  - 7) warunki odstąpienia od umowy przez Radę, w szczególności w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy;
  - 8) sposób sporządzania i terminy składania sprawozdań z realizacji umowy oraz sposób kontroli wykonania umowy;
  - 9) tryb zwrotu kosztów tłumacza w sprawach z udziałem osób niewładających językiem polskim, o których mowa w art. 5;
  - 10) sposób rozstrzygania kwestii spornych.
2. Umowa może określać także:
- 1) karę umowną na wypadek niewykonywania lub nienależytego wykonania umowy;
  - 2) upoważnienie świadczeniodawcy do zlecenia wykonywania umowy innym podmiotom oraz warunki tego zlecenia;
  - 3) zasady i tryb wypłaty zaliczek na pokrycie kosztów tłumacza w sprawach z udziałem cudzoziemców niewładających językiem polskim, o których mowa w art. 5;
  - 4) inne warunki.

Art. 24. 1. Zawarte przez Radę umowy są jawne.

2. Jeżeli wysokość środków finansowych przeznaczonych na udzielanie pomocy prawnej jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163, Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 560), niezwłocznie po zawarciu umowy o udzielenie pomocy prawnej,

Rada przekazuje ogłoszenie o powierzeniu udzielania pomocy prawnej Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

3. Rada udostępnia umowy przez zamieszczenie ich na swojej stronie internetowej w terminie 30 dni od dnia ich zawarcia.
4. Rada zamieszcza na swojej stronie internetowej sprawozdanie z działalności Rady, o którym mowa w art. 11 pkt 5, w terminie 30 dni od jego przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości.
5. Rada zamieszcza również na swojej stronie internetowej sprawozdania z realizacji umów, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 8, w terminie 60 dni od ich przedstawienia Radzie.

Art. 24a. 1. Rada lub uczestnik konkursu może żądać unieważnienia określonej umowy, jeżeli strona tej umowy, uczestnik konkursu lub osoba działająca w porozumieniu z nimi wpłynęła na wynik konkursu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami. Uprawnienie to wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o istnieniu przyczyny unieważnienia, nie później jednak niż z upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy prawa cywilnego.”;

8) art. 25 i 26 otrzymują brzmienie:

„Art. 25. 1. Pomoc prawna jest udzielana przez świadczeniodawców w zorganizowanych przez nich punktach pomocy prawnej, a w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 5, także poza tymi punktami.

2. Pomocy prawnej udziela się na wniosek osoby, o której mowa w art. 5, zwanej dalej „wnioskodawcą”.

3. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej wnosi się do punktu pomocy prawnej działającego na terenie powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu wnioskodawcy.
4. Wnioskodawca jest obowiązany podać we wniosku dane i informacje zgodne z prawdą, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:
  - 1) imię, nazwisko i obywatelstwo wnioskodawcy;
  - 2) wskazanie miejsca zamieszkania lub pobytu wnioskodawcy;
  - 3) adres do doręczeń;
  - 4) określenie przedmiotu wnioskowanej pomocy prawnej z uzasadnieniem;
  - 5) oświadczenie co do okoliczności, o których mowa w art. 5 i art. 6 ust. 2;
  - 6) oświadczenie o dochodach;
  - 7) oświadczenie o prawdziwości danych i informacji zawartych we wniosku;
  - 8) oświadczenie o zapoznaniu się z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;
  - 9) oświadczenie, że w sprawie objętej wnioskiem nie został ustanowiony zawodowy pełnomocnik;
  - 10) podpis wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do jej reprezentowania.
6. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej składa się na urzędowym formularzu.
7. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 5 i 6.

8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępnienia urzędowego formularza wniosku o udzielenie pomocy prawnej, a także rodzaje dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 5 i 6, kierując się potrzebą zawarcia w nich odpowiednich pouczeń ułatwiających wypełnienie wniosku i koniecznością zapewnienia ich dostępności dla wnioskodawców.

Art. 26. 1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej rozpatruje się bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia.

2. Świadczeniodawca informuje wnioskodawcę na piśmie o braku podstaw do udzielenia pomocy prawnej albo o terminie jej udzielenia.

3. W razie odmowy udzielenia pomocy prawnej wnioskodawcy przysługuje prawo do żądania od świadczeniodawcy wykonania umowy lub żądania odszkodowania przed właściwym miejscowo sądem rejonowym.”;

9) skreśla się art. 27-32;

10) art. 33 i 34 otrzymują brzmienie:

„Art. 33. 1. Termin udzielenia pomocy prawnej określa świadczeniodawca przy uwzględnieniu charakteru sprawy i stopnia jej skomplikowania.

2. Pomocy prawnej udziela się bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od daty złożenia przez wnioskodawcę wszystkich istotnych dla sprawy dowodów.

Art. 34. Przy udzielaniu pomocy prawnej cudzoziemcowi świadczeniodawca zapewnia możliwość porozumiewania się w języku zrozumiałym dla cudzoziemca oraz tłumaczenie niezbędnych dokumentów.”;

11) skreśla się art. 35-36;

12) rozdział 6 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37. 1. Minister Sprawiedliwości powoła pełnomocnika do spraw organizacji Rady i Biura, zwanego dalej „pełnomocnikiem”. Celem działania pełnomocnika jest zorganizowanie Biura, zatrudnienie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia pracy Rady i Biura. Pełnomocnik kończy swoją działalność z chwilą powołania pierwszej Rady.

2. Nadzór nad działalnością pełnomocnika sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 38. 1. Minister Sprawiedliwości powoła pierwszą Radę w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Rada ogłasza pierwszy konkurs w terminie trzech miesięcy od dnia jej powołania.

3. Umowy zawarte w ramach pierwszego konkursu obowiązują do dnia rozstrzygnięcia drugiego konkursu, nie dłużej jednak niż przez rok.

Art. 39. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.⁴⁾) w art. 43 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) dotyczących osób korzystających z ich usług medycznych, obsługi notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, doradcy podatkowego lub biegłego rewidenta oraz z nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej na podstawie ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym.”.

Art. 40. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w art. 4 w ust. 1 po pkt 1a dodaje się pkt 1 b w brzmieniu:

„1b) świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej;”.

Art. 41. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r., z wyjątkiem art. 37, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

-
- 1) Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia art. 12 ust. 5 dyrektywy 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.Urz. UE L 16 z 23.01.2004, str. 44; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 272) oraz wypełnia postanowienia art. 24 ust. 1 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.Urz. UE L 158 z 30.04.2004, str. 77; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 46) i art. 15 dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich (Dz.Urz. WE L 326 z 13.12.2005, str. 13).
- 2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 249, poz. 1831 i Nr 251, poz. 1844 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 219 i Nr 36, poz. 226.
- 3) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651.
- 4) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym (druk nr 29), który przedłożył poprzedni Rząd, wymaga poważnych korekt.

Projekt ten budził wiele kontrowersji, w szczególności ze względu na tworzenie bardzo kosztownych struktur, wyłączenie udziału organizacji pozarządowych z udzielania takiej pomocy oraz ograniczenie zakresu udzielanej pomocy prawnej tylko do pewnej kategorii spraw.

W związku z powyższym Minister Sprawiedliwości wystąpił do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z prośbą o odroczenie prac nad tym projektem do czasu dopracowania rozwiązań w nim przewidzianych, a w konsekwencji przekazania autopoprawki przygotowanej przez Radę Ministrów.

Celem autopoprawki do projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym (druk nr 29) jest poszerzenie dostępu do pomocy prawnej dla osób najuboższych i zmniejszenie wydatków związanych z organizacją systemu udzielania pomocy prawnej.

W demokratycznym państwie prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej status majątkowy nie może być przeszkodą w dostępie do wymiaru sprawiedliwości lub w obronie praw i interesów obywateli. Ustawa rozwija konstytucyjne zasady państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) i prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP), a także czyni zadość zobowiązaniom międzynarodowym Rzeczypospolitej Polskiej do zapewnienia równego dostępu do sądów i trybunałów (art. 14 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 19 grudnia 1966 r.; zalecenie nr R (93)1 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich co do efektywnego dostępu do prawa i wymiaru sprawiedliwości dla najuboższych z dnia 8 stycznia 1993 r.).

Założeniem konstrukcyjnym autopoprawki jest uzupełnienie istniejącego systemu pomocy prawnej z urzędu („prawa ubogich”) o ogólnopolski system pomocy prawnej świadczonej na etapie przedsądowym. Istniejące uregulowania Kodeksu postępowania cywilnego, Kodeksu postępowania karnego oraz Prawa

o postępowaniu przed sądami administracyjnymi nie gwarantują, co do zasady, pomocy prawnej najuboższym na etapie przedsądowym (wyjątek: karne postępowanie przygotowawcze w odniesieniu do podejrzanego).

Również ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 67) tylko w części gwarantuje pomoc prawną na etapie przedsądowym i tylko w sporach cywilnych.

Pomoc prawna w rozumieniu projektu autopoprawki do projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym (druk nr 29) obejmuje celowe dochodzenie praw na etapie przedsądowym, co należy rozumieć jako udzielanie porad i informacji prawnych w sprawach cywilnych, karnych, administracyjnych, z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, wskazywanie podmiotu lub organizacji właściwych do załatwienia danej sprawy, w tym podmiotu właściwego do załatwienia sprawy w drodze mediacji lub polubownego rozstrzygnięcia, udzielanie pomocy w opracowaniu pisma dotyczącego kwestii prawnej, w tym pierwszego pisma procesowego, wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, albo przygotowanie projektu takiego pisma, a także udzielanie porady prawnej oraz reprezentacji w postępowaniu administracyjnym w sprawie cudzoziemca, który ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany.

Pomoc prawna nie obejmuje natomiast określonych enumeratywnie kategorii spraw, w tym związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, związanych z działalnością instytucji społecznych, w szczególności fundacji lub stowarzyszeń, związanych z karnym postępowaniem przygotowawczym, z wyłączeniem ofiar przestępstw, spraw podatkowych, celnych i dewizowych, a także reprezentacji w postępowaniu przed organami administracji, z wyjątkiem reprezentacji w sprawie cudzoziemca, który ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany.

Ograniczenie w projektowanych rozwiązaniach zakresu świadczonej nieodpłatnie pomocy prawnej do pomocy przesądowej ma na celu uniknięcie wykreowania mechanizmu konkurencyjnego względem ugruntowanego już systemu pomocy prawnej z urzędu. Zadanie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej pokrywa się też z zadaniami niektórych instytucji oraz statutowymi zadaniami wielu organizacji pozarządowych.

Jednakże rozwiązania zawarte w projekcie autopoprawki nie podważają ani istniejącego systemu pomocy prawnej z urzędu, ani też nie wkraczają w dotychczasową działalność organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych, lecz ją uzupełniają i rozszerzają.

Projekt uwzględnia też istnienie instytucji zajmujących się podobną działalnością (powiatowi i miejscy rzecznicy konsumentów) i ogranicza powielanie ich działalności przez świadczeniodawców. Ogranicza to dodatkowo koszty wprowadzenia systemu.

Konstrukcyjnym założeniem projektu jest stworzenie ogólnodostępnej sieci punktów pomocy prawnej, które nie wchodzi w skład administracji publicznej.

Kierując się konstytucyjną zasadą pomocniczości oraz założeniami programu Rady Ministrów RP – „tanie państwo”, przyjęto założenie, że tworzenie kosztownego i zbiurokratyzowanego systemu państwowych biur pomocy prawnej nie może być podstawą tworzonego systemu. System pomocy prawnej powinien się natomiast opierać na istniejących strukturach i zasobach niepaństwowych. W konsekwencji punkty pomocy prawnej, na zasadach konkursowych, będą tworzone przede wszystkim przez organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest świadczenie pomocy prawnej, adwokatów, radców prawnych i inne osoby upoważnione do świadczenia pomocy prawnej, w każdym powiecie, w lokalach pozostających w ich dyspozycji. Proponowane rozwiązanie pozwoli zapewnić pomoc prawną na terenie całego kraju bez konieczności wydatkowania znaczących w skali budżetu państwa kwot na tworzenie i obsługę państwowych biur.

W tym zakresie projekt wychodzi naprzeciw postulatowi zgłaszanemu przez naczelne organy samorządów prawniczych i organizacje pozarządowe.

Prawo do nieodpłatnej pomocy prawnej będzie przysługiwało obywatelom polskim, obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederacji Szwajcarskiej, a także we wskazanym zakresie cudzoziemcom, którzy uzyskali azyl lub zgodę na pobyt tolerowany oraz członkom ich rodzin lub starają się o status uchodźcy, udzielenie azylu lub zgodę na pobyt tolerowany, a także cudzoziemcom, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub zezwolenia na osiedlenie się.

Pomoc prawna będzie udzielana, jeżeli wnioskodawca uzyskuje dochód nie większy niż 150% kryteriów dochodowych określonych w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.) albo 200% – w przypadkach nadzwyczajnych lub szczególnie ważkich społecznie.

Pomoc będzie udzielana na wniosek osoby, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym autopoprawką, po złożeniu przez wnioskodawcę we wniosku oświadczenia zgodnego z prawdą, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. W razie odmowy udzielenia pomocy prawnej wnioskodawcy będzie przysługiwało prawo do żądania od świadczeniodawcy wykonania umowy lub żądania odszkodowania przed właściwym miejscowo sądem rejonowym.

Organizację systemu pomocy prawnej przedsądowej zapewni Krajowa Rada Pomocy Prawnej, zwana dalej „Radą”. Do zadań Rady należeć będzie przede wszystkim organizowanie i rozstrzyganie konkursów na świadczenie pomocy prawnej. Rada będzie więc spełniać funkcję permanentnie działającego niezależnego od struktur administracyjnych i politycznych sądu konkursowego. Zadaniem Rady będzie również monitorowanie działania systemu pomocy prawnej, w tym kontrolowanie zasadności świadczenia pomocy prawnej i należytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej oraz rozpatrywanie wniosków i skarg, zwłaszcza w sprawach dotyczących nienależytego wykonywania umów. Rada będzie także opracowywać szczegółowe standardy świadczenia pomocy prawnej w punktach pomocy

prawnej i systematycznie sprawować nadzór na systemem pomocy przedsądowej.

Rada będzie składała się z 5-7 członków powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości na okres 4 lat. Obsługę Rady będzie zapewniało Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej, zwane dalej „Biurem”. Biuro będzie państwową jednostką budżetową, finansowaną z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Biuro będzie jednostką organizacyjną podległą Ministrowi Sprawiedliwości.

Rada będzie stale współpracować z Ministrem Sprawiedliwości, który będzie nadzorował działalność Rady oraz jej Biura.

Pomoc prawną będą świadczyły podmioty wyłonione w jawnych konkursach według zasad określonych w ustawie albo, w przypadku organizacji pozarządowych, których celem statutowym jest świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, lub porozumienie takich organizacji pod warunkiem, że umowa łącząca te organizacje przewiduje ich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873), z odpowiednimi zmianami wynikającymi z projektowanej ustawy.

Świadczenie pomocy prawnej będzie następowało na podstawie umowy cywilnoprawnej – umowy o udzielanie pomocy prawnej – zawartej przez Radę i podmioty wyłonione w konkursach.

Projektowane rozwiązanie znacząco zmniejsza koszty działania systemu. Zaletą tych rozwiązań jest też zmniejszenie ilości obowiązków biurokratycznych, które będą musieli wykonać wnioskodawcy i świadczeniodawcy. W konsekwencji projektowany system nie zniechęca małych podmiotów, np. indywidualnych kancelarii prawnych, do brania udziału w konkursach i tworzenia punktów pomocy prawnej, co jest istotną jego zaletą.

Trzeba też podkreślić, że stwierdzenie naruszeń umowy lub ustawy przez świadczeniodawców będzie podstawą do zastosowania sankcji przez Radę, w tym odstąpienia od umowy i ewentualnie, jeżeli umowa będzie tak stanowić, kary umownej za niewykonanie umowy o świadczenie pomocy prawnej lub jej

nienależyte wykonywanie. Zabezpiecza to dostatecznie dobrze interesy Skarbu Państwa.

W zakresie podstawowych zasad postępowania w sprawie zawarcia umów ze świadczeniodawcami ustawa określa kryteria podmiotowe oferentów mogących ubiegać się o zawarcie umowy. Wychodzić należy z założenia, że krąg podmiotów legitymowanych do uczestnictwa w konkursach powinien być na tyle szeroki, aby w każdym powiecie, a nie tylko największych miastach, powstały punkty pomocy prawnej, a także aby podmioty konkurowały ze sobą jakością oferowanych usług.

W konkursie będą mogli zatem brać udział:

- 1) adwokat, radca prawny, prawnik zagraniczny wpisany na listę prawników zagranicznych lub spółka z udziałem adwokatów, radców prawnych i prawników zagranicznych wpisanych na listę prawników zagranicznych, a także zespół adwokacki,
- 2) osoba z wyższym wykształceniem prawniczym, która uzyskała tytuł magistra prawa, lub spółka powołana przez takie osoby,
- 3) uniwersytet lub szkoła wyższa, która świadczy nieodpłatną pomoc prawną w ramach akademickiej poradni prawnej,
- 4) jednostka samorządu terytorialnego.

Ustawa określa też kryteria przedmiotowe uczestnictwa w konkursach o zawarcie umowy. Podstawowym kryterium jest pisemna oferta i ubezpieczenie poradnictwa prawnego od odpowiedzialności cywilnej.

Ponadto każdy z oferentów będzie musiał zagwarantować świadczenie pomocy przedsądowej w zakresie określonym w ustawie i warunkach konkursu ofert. Co do zasady każdy świadczeniodawca będzie świadczyć pełny zakres pomocy przedsądowej, w zakresie określonym w art. 3 projektu, z zastrzeżeniem jednak, że Rada będzie miała kompetencję do wyłączenia z konkursu dla poszczególnych powiatów pomocy w niektórych kategoriach spraw.

W dużej części powiatów świadczona jest, finansowana ze środków publicznych, specjalistyczna pomoc z zakresu ochrony praw konsumenta. Zgodnie

z art. 34 i 37 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080) nieodpłatna pomoc prawna w sprawach konsumenckich świadczona jest dla wszystkich osób przez powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów.

Projekt autopoprawki określa podstawowe kryteria i preferencje rozstrzygania konkursów. Wychodzić należy z założenia, że kryteria istotne to wiarygodność oferenta i rękojmia rzetelnego wykonywania przez niego umowy, zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej (terytorialne rozmieszczenie i ilość miejsc, w których pomoc jest świadczona – oferent może zaproponować, że stworzy kilka punktów w jednym powiecie), zaoferowana cena za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub ceny ryczałtowe za udzielanie pomocy prawnej.

Szczegółowe zasady przeprowadzania konkursu określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości oraz warunki konkursu. W zakresie nieuregulowanym w ustawie konkursy przeprowadza się zgodnie z zasadami Kodeksu cywilnego.

Projektowana ustawa i akty wykonawcze do niej dostatecznie precyzyjnie określają zasady prowadzenia rzetelnego konkursu.

Elementem istotnym ustawy jest uregulowanie skutków sytuacji, w których nikt z danego powiatu nie przystąpi do konkursu albo żaden podmiot nie zostanie wyłoniony albo konkurs zostanie unieważniony.

Projekt autopoprawki stanowi, że w tych sytuacjach Krajowa Rada Pomocy Prawnej bezzwłocznie ogłasza nowy konkurs dla wskazanego obszaru oraz obligatoryjnie informuje właściwe terytorialne okręgowe rady adwokackie i okręgowe izby radców prawnych, jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty uczestniczące w konkursach z sąsiednich powiatów. Jeżeli drugi konkurs nie wyłoni podmiotu tworzącego punkt pomocy prawnej, Krajowa Rada Pomocy Prawnej zwraca się do świadczeniodawców, udzielających pomocy prawnej w powiatach pobliskich oraz właściwych terytorialnie jednostek samorządu terytorialnego, z ofertą organizacji punktów pomocy prawnej lub świadczenia pomocy prawnej dla osób z terenu powiatu, dla którego konkursy

zostały zamknięte wskutek braku ofert lub unieważnione, po maksymalnych cenach określonych w ogłoszeniu ogólnopolskiego konkursu.

Przewiduje się także cywilnoprawny tryb odwoławczy w przypadku zaistnienia wpływu na wynik konkursu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami. Rada lub uczestnik konkursu będą mogli przed sądem żądać unieważnienia określonej umowy, jeżeli strona tej umowy, uczestnik konkursu lub osoba działająca w porozumieniu z nimi wpłynęła na wynik konkursu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami. Uprawnienie to wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o istnieniu przyczyny unieważnienia, nie później jednak niż z upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Pomoc prawna będzie świadczona wyłącznie na podstawie umowy zawartej przez Radę i świadczeniobiorcę. Umowa będzie określać przede wszystkim liczbę i dokładne adresy punktów pomocy prawnej, zakres przedmiotowy i wymiar udzielanej pomocy prawnej oraz sposób dokumentacji czynności z zakresu pomocy prawnej, określenie sposobu wykonania umowy, wynagrodzenie świadczeniodawcy oraz zasady jego ustalania, zasady rozliczeń między Radą a świadczeniodawcą oraz terminy płatności, warunki odstąpienia od umowy przez Radę, w szczególności w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, a także sposób sporządzania i terminy składania sprawozdań z realizacji umowy oraz sposób kontroli wykonania umowy.

Umowa może określać także zakres odpowiedzialności cywilnej za niewykonanie lub nienależyte jej wykonanie, w tym prawo odstąpienia zastrzeżone dla Rady. Umowa może również zawierać postanowienia o karze umownej. Treść umów będzie jawna.

Przewiduje się, że projektowane rozwiązania wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty objęte projektem

Projekt dotyczy każdej osoby, która potrzebuje pomocy prawnej, a z uwagi na swoją sytuację materialną nie jest w stanie samodzielnie bronić swoich praw lub interesów.

2. Cel wprowadzenia nowelizacji

Celem autpoprawy do projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym (druk nr 29), jest poszerzenie dostępu do pomocy prawnej dla osób najuboższych i zmniejszenie wydatków związanych z organizacją systemu udzielania pomocy prawnej.

3. Wprowadzenie w życie przedmiotowej regulacji nie wpłynie na budżety jednostek samorządu terytorialnego, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wprowadzenie w życie przedmiotowych regulacji może pozytywnie wpłynąć na rynek pracy, sytuację i rozwój regionalny, przez podniesienie świadomości prawnej obywateli oraz pomoc w sprawnym załatwianiu przez nich spraw związanych z zatrudnieniem, spraw cywilnych, z zakresu ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego, a także w spraw mieszkaniowych i spółdzielczych.

4. Skutki finansowe

Wejście w życie projektowanych regulacji spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa w części 37 „Sprawiedliwość” w 2008 r., a także w latach następnych. Środki finansowe będą musiały zostać zabezpieczone w budżecie państwa na rok 2008 i lata następne.

Jednocześnie można zakładać, że przedmiotowe regulacje w dalszej perspektywie czasowej przyniosą korzyści dla budżetu państwa, wynikające z inicjowania przez obywateli, którym udzielono profesjonalnych porad prawnych, mniejszej ilości postępowań sądowych i administracyjnych

w niektórych kategoriach spraw. Korzyści te są jednak niemożliwe do oszacowania, choćby w przybliżeniu.

Trudno jest w szczególności ocenić rzeczywistą ilość prowadzonych spraw, w których udzielana jest bezpłatnie pomoc prawna, jak i koszty udzielania tej pomocy, gdyż w tym zakresie nie prowadzi się badań ani odpowiedniej sprawozdawczości, pozwalających na uzyskanie reprezentatywnych danych. Można zatem jedynie określić zakładaną liczbę takich spraw. Hipotetycznie zakłada się, że docelowo w ciągu roku ilość spraw, w których udzielona zostanie pomoc prawna, może sięgnąć około 300 tysięcy.

W 2007 r. zostanie powołany pełnomocnik do spraw organizacji Rady i Biura, którego celem działania będzie zorganizowanie Biura, zatrudnienie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia pracy Rady i Biura. W celu uniknięcia dodatkowych wydatków przewiduje się, że pełnomocnik zostanie powołany spośród pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości.

Szacunkowe skutki finansowe

I. Wydatki na utworzenie Krajowej Rady Pomocy Prawnej – 394 156,80 zł

Wydatki na wynagrodzenia – 394 156,80 zł, w tym:

Przewodniczący: 1 459,84 zł (kwota bazowa) x 4 (mnożnik kwoty bazowej) = 5 839,36 zł x 12 miesięcy = 70 072,32 zł

Zastępca przewodniczącego: 1 459,84 zł (kwota bazowa) x 3,5 (mnożnik kwoty bazowej) = 5 109,44 zł x 12 miesięcy = 61 313,28 zł

Członkowie Rady: 1 459,84 zł (kwota bazowa) x 3 (mnożnik kwoty bazowej) = 4 379,52 zł x 12 miesięcy = 52 554,24 zł x 5 członków = 262 771,20 zł.

II. Wydatki na utworzenie i utrzymanie Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej – 570 000 zł

Założenia: 15 pracowników

- dyrektor,
- zastępca dyrektora,
- główny księgowy,
- radca prawny
- 11 pracowników merytorycznych (w tym ew. audytor)

1) wynagrodzenia: 696 000 zł, w tym:

- dyrektor: 8 000 zł x 12 miesięcy = 96 000 zł
- zastępca dyrektora: 6 000 x 12 miesięcy = 72 000 zł
- główny księgowy: 6 000 x 12 miesięcy = 72 000 zł
- radca prawny: 5 000 x 12 miesięcy = 60 000 zł
- 11 pracowników x 3 000 zł (średnie wynagrodzenie) x 12 miesięcy = 96 000 zł,

2) utworzenie stanowisk pracy: 15 osób x 10 000 zł (koszt utworzenia stanowiska pracy) = 150 000 zł,

3) wynajem pomieszczeń: ok. 300 m² x ok. 90 zł/m² x 12 miesięcy = ok. 324 000 zł,

4) wyposażenie pomieszczeń: ok. 200 000 zł,

5) pozostałe pozapłacowe wydatki bieżące: ok. 200 000 zł.

III. Wydatki na udzielanie pomocy prawnej na podstawie umów o udzielanie pomocy prawnej: 18 000 000 zł

Założenia:

- maksymalną cenę usługi polegającej na udzieleniu pomocy prawnej przyjęto na poziomie stawki minimalnej w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych – tj. 60 zł – określonej w § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, z późn. zm.),
- 300.000 (szacowana roczna ilość spraw, w których zostanie udzielona pomoc prawna) x 60 zł = 18 000 000 zł.

Łączne skutki finansowe regulacji dla budżetu państwa związane z utworzeniem i funkcjonowaniem Krajowej Rady Pomocy Prawnej, Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej oraz bezpośrednimi wydatkami na udzielanie pomocy prawnej na podstawie umów, ukształtują się na poziomie ok. 19 964 157 zł.

Oszacowane powyżej skutki finansowe, związane z wejściem w życie autopoprawki do projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej zapewnianej przez państwo osobom fizycznym i przepisów wydanych w celu jej wykonania, są hipotetyczne i zostały wyliczone na podstawie przyjętych założeń i dostępnych – na dzień sporządzenia szacunku – informacji.

5. Konsultacje

Projekt autopoprawki został przekazany do zaopiniowania Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądowi Najwyższemu, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Krajowej Radzie Notarialnej, Krajowej Radzie Komorniczej, Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej oraz organizacjom pozarządowym działającym na rzecz dostępu obywateli do informacji i pomocy prawnej. Większość uwag, które zostały zgłoszone przez Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Komorniczą, Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową oraz organizacje pozarządowe, a których przedstawiciele aktywnie uczestniczyli w procesie uzgadniania projektowanych rozwiązań, została w projekcie uwzględniona.

Projektowana autopoprawka została udostępniona także za pośrednictwem Internetu na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości. Zainteresowania pracami nad projektem autopoprawki, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, nie zgłoszono.

6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Proponowane zmiany są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Art. 5 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 projektu wypełnia postanowienia art. 12 ust. 5 dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie statusu obywateli państw trzecich, którzy uzyskali status rezydenta długoterminowego (Dz.Urz. WE L 016 z 23.01.2004). Pomoc prawna według projektu ma zatem przysługiwać cudzoziemcom, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub zezwolenia na osiedlenie się w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 128, poz. 1175, z późn. zm.), wyłącznie w sprawach związanych z postępowaniem o cofnięcie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub zezwolenia na osiedlenie się. Art. 12 ust. 5 dyrektywy 2003/109/WE nakazuje w postępowaniu o wydalenie zapewnić cudzoziemcowi posiadającemu status rezydenta długoterminowego WE bezpłatną pomoc prawną. Zaproponowane brzmienie art. 5 i art. 3 ust. 2 pkt 5 projektu wypełnia dyspozycję zawartą we wskazanym przepisie dyrektywy 2003/109/WE.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 2 projektu wypełnia postanowienia art. 24 ust. 1 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.Urz. UE L 158 z 30.04.2004, str. 77; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 46).

Projekt wypełnia także postanowienia art. 15 dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich (Dz.Urz. WE L 326 z 13.12.2005, str. 0013-0034).

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/850 /2007/DP/ik

Warszawa, 11.04.2007 r.

Pani Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu autopoprawki do projektu ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej przez państwo osobom fizycznym /druk nr 29/ wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister!

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr RM-10-141-05), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej

PODSKRETARZ STANU
Tadeusz Kozek

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

2007-04-12

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie Krajowej Rady Pomocy Prawnej

Na podstawie art. 12 ust. 6 ustawy z dnia ..... r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. .... Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i tryb funkcjonowania Krajowej Rady Pomocy Prawnej, zwanej dalej „Radą”.

2 Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, rozumie się przez to ustawę z dnia ...r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym.

§ 2. 1. Przewodniczący Rady kieruje jej pracami, a w razie jego nieobecności wyznaczony zastępca przewodniczącego Rady. Przewodniczący reprezentuje Radę oraz wykonuje zadania określone w ustawie.

2. Przewodniczący Rady w szczególności:

- 1) ustala przedmiot i termin obrad Rady;
- 2) przewodniczy obradom Rady i czuwa nad ich przebiegiem;
- 3) reprezentuje Radę w stosunku do innych organów i instytucji;
- 4) zaprasza na posiedzenia Rady przedstawicieli organów, organizacji i instytucji zajmujących się problematyką pomocy prawnej;
- 5) inicjuje i organizuje prace Rady.

2. Zastępcy Przewodniczącego Rady:

- 1) w czasie nieobecności Przewodniczącego wykonują w jego zastępstwie czynności wymienione w ust. 1;
- 2) wykonują ponadto inne czynności z upoważnienia Przewodniczącego.

3. W razie nieobecności Przewodniczącego i zastępców Przewodniczącego Rady, posiedzeniom Rady przewodniczy i podpisuje w imieniu Rady pisma najstarszy wiekiem członek Rady.

§ 3. Rada wyraża swoją opinię w sprawach należących do zakresu jej kompetencji w protokole posiedzenia Rady.

§ 4. 1. Na posiedzenie Rady, na którym będą omawiane w szczególności problemy i propozycje rozwiązań w zakresie systemu udzielania pomocy prawnej, mogą być zapraszani, w celu prezentacji stanowiska w omawianych sprawach, przedstawiciele organów, organizacji i instytucji, zajmujących się problematyką pomocy prawnej.

§ 5. 1. Posiedzenia Rady odbywają się co najmniej raz na miesiąc.

2. Posiedzenie Rady zwołuje Przewodniczący, a w jego zastępstwie zastępca Przewodniczącego, z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Rady.

3. Posiedzenie Rady może być też zwołane na wniosek Ministra Sprawiedliwości.

4. Przewodniczący, a w jego zastępstwie zastępca Przewodniczącego, wyznacza termin posiedzenia Rady najpóźniej w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 6. 1. Rada przedstawia corocznie do końca marca Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdanie ze swej działalności za rok poprzedzający oraz z działania systemu pomocy prawnej.

§ 7. Rada powołuje ze swego składu przewodniczących do spraw należących do zadań Rady i przewidzianych do rozpatrzenia przez Radę, nadzorujących pracę odpowiednich wydziałów Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej.

§ 8. 1. Przewodniczący Rady lub przewodniczący nadzorujący pracę, o którym mowa w §8, może żądać od świadczeniodawców przedstawienia materiałów, dokumentów i udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zasadności świadczenia pomocy prawnej i należytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej.

2. Przewodniczący Rady może wezwać świadczeniodawcę do zaniechania działań w zakresie udzielania pomocy prawnej, jeżeli naruszają one warunki umowy.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie.....

.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 12 ust. 6 ustawy z dnia .....r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. Nr ....., poz.....).

Projekt rozporządzenia określa szczegółowe zasady oraz tryb funkcjonowania Krajowej Rady Pomocy Prawnej.

Przewiduje się, że w celu wykonania zadań określonych w ustawie Rada wydaje uchwały. Rada będzie uchwalać także regulamin swych obrad.

Pracami Rady kieruje jej Przewodniczący, a w razie jego nieobecności wyznaczony zastępca przewodniczącego Rady. Przewodniczący reprezentuje Radę oraz wykonuje zadania określone w ustawie. Przewodniczący Rady w szczególności:

- 1) ustala przedmiot i termin obrad Rady;
- 2) przewodniczy obradom Rady i czuwa nad ich przebiegiem;
- 3) reprezentuje Radę w stosunku do innych organów i instytucji;
- 4) zaprasza na posiedzenia Rady przedstawicieli organów, organizacji i instytucji zajmujących się problematyką pomocy prawnej;
- 5) inicjuje i organizuje prace Rady.

W razie nieobecności Przewodniczącego i zastępców Przewodniczącego Rady, posiedzeniom Rady przewodniczy i podpisuje w imieniu Rady pisma najstarszy wiekiem członek Rady.

Posiedzenia Rady odbywają się co najmniej raz na miesiąc.

Posiedzenie Rady zwołuje Przewodniczący, a w jego zastępstwie zastępca Przewodniczącego, z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Rady.

Posiedzenie Rady może być też zwołane na wniosek Ministra Sprawiedliwości.

Rada przedstawia corocznie do końca marca Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdanie ze swej działalności za rok poprzedzający oraz z działania systemu pomocy prawnej.

Rada powołuje ze swego składu przewodniczących do spraw należących do zadań Rady i przewidzianych do rozpatrzenia przez Radę, nadzorujących pracę odpowiednich wydziałów Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej.

Przewodniczący Rady lub przewodniczący nadzorujący dany zakres spraw, może żądać od świadczeniodawców przedstawienia materiałów, dokumentów i udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zasadności świadczenia pomocy prawnej i należytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej. Przewodniczący Rady może wezwać świadczeniodawcę do zaniechania działań w zakresie udzielania pomocy prawnej, jeżeli naruszają one warunki umowy.

Rada będzie mogła także zarządzić przeprowadzenie wizytacji punktów pomocy prawnej.

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe .....

Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez.....

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

**Zarządzenie
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie nadania statutu Biuru Krajowej Rady Pomocy Prawnej

Na podstawie art. 13 ust. 4 ustawy z dnia .....r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. Nr ....., poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej nadaje się statut stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Siedzibą Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej jest Warszawa.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem.....

ZAŁĄCZNIK

STATUT BIURA KRAJOWEJ RADY POMOCY PRAWNEJ

Rozdział 1

Ustrój i organizacja

§ 1. 1. Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej jest państwową jednostką budżetową, powołaną do obsługi Krajowej Rady Pomocy Prawnej i działa pod jej bezpośrednim nadzorem.

2. Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej, zwane dalej "Biurem", działa na podstawie ustawy z dnia.....r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. Nr ....., poz.....), zwanej dalej "ustawą", oraz niniejszego statutu.

3. Biurem kieruje Dyrektor Biura, przy pomocy dwóch zastępców, głównego księgowego, kierowników komórek organizacyjnych wymienionych w § 3 ust. 2.

§ 2. 1. Krajowa Rada Pomocy Prawnej wykonuje swoje zadania przy pomocy Dyrektora Biura, jego zastępców, dyrektorów jednostek organizacyjnych Biura oraz innych osób wskazanych w regulaminie organizacyjnym, o którym mowa w art. 13 ust. 5 ustawy .

2. Krajowa Rada Pomocy Prawnej sprawuje nadzór nad pracą Biura.

§ 3. 1. W Biurze tworzone są wydziały, a także samodzielne bądź wchodzące w skład wydziałów działy i sekcje oraz samodzielne stanowiska pracy.

2. ⁽²⁾ W skład Biura wchodzi:

- 1) Wydział Ogólnopolskiego Konkursu Ofert;
- 2) Wydział Konkursu Organizacji Pozarządowych;
- 3) Wydział Umów o Udzielanie Pomocy Prawnej;
- 4) Wydział Inspekcji i Monitorowania Systemu Pomocy Prawnej;
- 5) Wydział Informacji oraz Skarg i Wniosków;
- 6) Wydział Organizacyjny;

a) dział kadr,

- b) sekcja informatyki,
- c) sekcja statystyki;
- d) sekcja sprawozdawczości;
- 6) Wydział Budżetowo-Administracyjny:
  - a) sekcja planowania i analiz budżetowych,
  - b) dział administracyjno-gospodarczy,
  - c) stanowisko pracy do spraw zamówień publicznych;
- 7) Wydział Finansowy - kierowany przez Głównego Księgowego;
- 8) samodzielne stanowiska pracy:
  - a) radca prawny,
  - b) audytor.

§ 4. Dyrektor Biura może, na wniosek Przewodniczącego Krajowej Rady Pomocy Prawnej, tworzyć i znosić zespoły konsultacyjno - doradcze o charakterze stałym lub doraźnym, określając cel ich powołania, nazwę, skład osobowy, zakres i tryb działania, w tym sposób ich finansowania.

§ 5. Wydziałem kieruje naczelnik, a działem lub sekcją kierownik.

§ 6. W Biurze działają sekretariaty wykonujące prace kancelaryjno-biurowe i pomocnicze w sprawach pozostających w zakresie zadań poszczególnych komórek organizacyjnych.

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego art. 13 ust. 4 ustawy z dnia .....r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. Nr ....., poz.....), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określa statut Biuru Krajowej Rady Pomocy Prawnej, określający jego siedzibę i przedmiot działalności, organizację wewnętrzną i szczególne zasady funkcjonowania Biura, kierując się odpowiednio zakresem zadań Rady, której obsługę zapewnia Biuro, oraz potrzebą zapewnienia sprawnej obsługi Rady.

Treść zarządzenia odpowiada wymaganiom przyjętym dla tego rodzaju regulacji prawnych.

W związku z przepisami zawartymi w art. 13 ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym tworzy się Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej jako jednostkę organizacyjną obsługującą Krajową Radę Pomocy Prawnej, podległą Ministrowi Sprawiedliwości.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzenia ogólnopolskiego konkursu ofert

Na podstawie art. 19 ust. 4 ustawy z dnia ..... r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. .... Nr .., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przeprowadzenia przez Krajową Radę Pomocy Prawnej, zwanej dalej „Radą”, ogólnopolskiego konkursu ofert, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia.....r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym, zwanego dalej „konkuresem”.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, rozumie się przez to ustawę z dnia ...r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym.

§ 2. 1. Krajowa Rada Pomocy Prawnej, zwana dalej "Radą", zamieszcza ogłoszenie o konkursie na swojej stronie internetowej oraz w środkach masowego, a także na tablicy ogłoszeń w siedzibie Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej.

2. Rada przesyła ogłoszenie o konkursie do właściwych miejscowo okręgowych organów samorządów zrzeszających osoby wykonujące zawody prawnicze w celu zamieszczenia na tablicy ogłoszeń.

§ 3. 1. Ogłoszenie o konkursie sporządza się zgodnie z wymogami zawartymi w art. 18. ust. 2 ustawy.

2. W ogłoszeniu o konkursie przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

3. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

§ 4 1. Konkurs składa się z części wstępnej i rozpoznawczej.

2. W części wstępnej konkursu Rada:

- 1) stwierdza prawidłowość ogłoszenia konkursu oraz liczbę złożonych ofert dla każdego z powiatów;
- 2) otwiera koperty lub paczki z ofertami i ustala, które z ofert spełniają warunki, o których mowa w art. 18 ust. 4 i 19 ust. 1 ustawy.

§ 5. 1. Ofertę sporządza się w języku polskim, z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności.

2. Oferenci wraz z ofertą przedstawiają oświadczenia i dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w konkursie.

3. Rada wzywa oferentów, którzy w określonym terminie nie złożyli oświadczeń i dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w konkursie lub którzy złożyli

dokumenty zawierające błędy, do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich uzupełnienia konieczne byłoby unieważnienie konkursu .

4. Rada wzywa także, w wyznaczonym przez siebie terminie, do złożenia wyjaśnień dotyczących oświadczeń i dokumentów, o których mowa w ust. 2 .

5. Oświadczenia lub wyjaśnienia przekazane za pomocą teleksu, poczty elektronicznej lub telefaksu uważa się za złożone w terminie, jeżeli ich treść dotarła do Rady przed upływem terminu i została niezwłocznie potwierdzona na piśmie przez przekazującego.

6. Oferty nie spełniające wymogów formalnych nie podlegają rozpatrzeniu.

§ 6. 1. W części rozpoznawczej konkursu Rada wybiera dla każdego z powiatów ofertę lub większą liczbę ofert, które w najwyższym stopniu zapewniają ciągłość świadczenia pomocy prawnej, ich kompleksowość i dostępność oraz przedstawiają najkorzystniejszy bilans ceny w odniesieniu do przedmiotu zamówienia.

2. Rada, dokonując wyboru, o którym mowa w ust. 1, bierze pod uwagę:

- 1) wiarygodność oferenta i rękojmię rzetelnego wykonywania przez niego umowy;
- 2) zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej;
- 3) zaoferowaną cenę za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej.

3. Przepis ust. 2 ma zastosowanie także, gdy w wyniku ogłoszenia konkursu została zgłoszona dla danego z powiatu jedna oferta.

§7. 1. Rada obowiązana jest w uzasadnieniu wyboru oferty ustosunkować się do spełniania przez oferenta wymogów określonych w ustawie oraz w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w § 2 ust. 1

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 3.

§8. 1. W toku konkursu oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje Rada i oferenci przekazują, zgodnie z wyborem Rady, pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną.

2. Jeżeli Rada lub oferent przekazują oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje faksem lub drogą elektroniczną, każda ze stron na żądanie drugiej niezwłocznie potwierdza fakt ich otrzymania.

3. Wybrany sposób przekazywania oświadczeń, wniosków, zawiadomień oraz informacji nie może ograniczać konkurencji; zawsze dopuszczalna jest forma pisemna.

§9. Rozporządzenie wchodzi w życie .....

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego art. 19 ust. 4 ustawy z dnia .....r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. Nr ....., poz.....), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy, przy uwzględnieniu, że konkurs jest rozstrzygany dla poszczególnych powiatów.

Zasady przeprowadzania konkursu, elementy ogłoszenia o konkursie, podmioty uprawnione do udziału w konkursie, a także sposób wyboru oferentów określa ustawa o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym.

W związku z tym przedmiotowym akcie wykonawczym zawarto jedynie kwestie nieuregulowane w ustawie.

Przewiduje się, że konkurs składa się z części wstępnej i rozpoznawczej.

W części wstępnej konkursu Rada stwierdza prawidłowość ogłoszenia konkursu oraz liczbę złożonych ofert dla każdego z powiatów oraz otwiera koperty lub paczki z ofertami i ustala, które z ofert spełniają warunki, o których mowa w art. 18 ust. 4 i 19 ust. 1 ustawy.

W części rozpoznawczej konkursu Rada wybiera dla każdego z powiatów ofertę lub większą liczbę ofert, które w najwyższym stopniu zapewniają ciągłość świadczenia pomocy prawnej, ich kompleksowość i dostępność oraz przedstawiają najkorzystniejszy bilans ceny w odniesieniu do przedmiotu zamówienia.

Zgodnie z ustawą Rada, dokonując wyboru oferty bierze pod uwagę:

- 1) wiarygodność oferenta i rękojmię rzetelnego wykonywania przez niego umowy;
- 2) zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej;
- 3) zaoferowaną cenę za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej.

Ofertę sporządza się w języku polskim, z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności. Oferenci wraz z ofertą przedstawiają oświadczenia i dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w konkursie.

Oferty nie spełniające wymogów formalnych nie podlegają rozpatrzeniu.

Rada obowiązana jest w uzasadnieniu wyboru oferty ustosunkować się do spełniania przez oferenta wymogów określonych w ustawie oraz w ogłoszeniu o konkursie.

W toku konkursu oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje Rada i oferenci przekazują, zgodnie z wyborem Rady, pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną.

Jeżeli Rada lub oferent przekazują oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje faksem lub drogą elektroniczną, każda ze stron na żądanie drugiej niezwłocznie potwierdza fakt ich otrzymania.

Wybrany sposób przekazywania oświadczeń, wniosków, zawiadomień oraz informacji nie może ograniczać konkurencji; zawsze dopuszczalna jest forma pisemna.

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe .....

Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez.....

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

**Rozporządzenie
Ministra Sprawiedliwości
z dnia
w sprawie formularza wniosku o przyznanie pomocy prawnej**

Na podstawie art. 25 ust. 8 ustawy z dnia ..... r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. .... . Nr ....., poz. ...) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór urzędowego formularza wniosku o przyznanie pomocy prawnej;
- 2) sposób udostępniania osobom zainteresowanym druków urzędowego formularza, o którym mowa w pkt 1;
- 3) rodzaje dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 5 i 6 ustawy z dnia ..... o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym.

§ 2. Wzór urzędowego formularza wniosku o przyznanie prawa pomocy określa załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Urzędowy formularz wniosku o przyznanie pomocy prawnej, udostępnia się nieodpłatnie w siedzibach wszystkich punktów pomocy prawnej.

2. Wzór urzędowego formularza oraz Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej nieodpłatnie udostępnia także za pośrednictwem Internetu.

§ 4. 1. Dokumentami, które mogą potwierdzać przedstawione przez wnioskodawcę dane o jego dochodach i sytuacji rodzinnej, mogą być w szczególności:

- 1) dokument tożsamości, a w przypadku cudzoziemca - paszport lub inny dokument potwierdzającego tożsamość oraz miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) karta pobytu wnioskodawcy;
- 3) decyzja o przyznaniu obywatelowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz konfederacji Szwajcarskiej, prawa pobytu powyżej trzech miesięcy lub prawa stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) decyzja o przyznaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy, azylu lub zgody na pobyt tolerowany;
- 5) dokument potwierdzający ubieganie się przez cudzoziemca o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany;
- 6) dokumenty potwierdzające związki rodzinne z obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz konfederacji Szwajcarskiej, korzystającym z prawa pobytu powyżej trzech miesięcy

lub prawa stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności odpis skrócony aktu małżeństwa, aktu urodzenia, dokumenty potwierdzające istnienie stosunku przysposobienia oraz karta pobytu;

- 7) zaświadczenia o wysokości wynagrodzeń oraz dokumenty potwierdzające wysokość innych dochodów wnioskodawcy, wystawione nie wcześniej niż trzy miesiące przed terminem złożenia wniosku;
- 8) ostatni dowód otrzymanego świadczenia emerytalnego lub rentowego, otrzymanych świadczeń z pomocy społecznej lub świadczeń dla bezrobotnych, wystawione nie wcześniej niż trzy miesiące przed terminem złożenia wniosku;
- 9) inne dokumenty uzasadniające przyznanie świadczenia, potwierdzające obecną sytuację materialną i życiową wnioskodawcy, w szczególności decyzje i zaświadczenia.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie w dniu ..... r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

7. TREŚĆ ART. 233 KODEKSU KARNEGO

„Art. 233. § 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze, kto, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania, składa fałszywe zeznanie z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia lub tłumaczenie dotyczy okoliczności nie mogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.”.

8. POUCZENIE.

- 1) Wniosek należy wypełnić czytelnie, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek;
- 2) Jeżeli brak jest miejsca na wpisanie wszystkich danych, pozostałe informacje należy podać na oddzielnej kartce;
- 3) Wniosek należy złożyć w punkcie pomocy prawnej lub przesłać pocztą;
- 4) Niezachowanie warunków formalnych wniosku, które uniemożliwia nadanie mu dalszego biegu, spowoduje wezwanie do uzupełnienia braków, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. W razie nieuzupełnienia braków wniosek pozostawia się bez rozpoznania;
- 5) Rozpatrzenie wniosku następuje bez zbędnej zwłoki.

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 25 ust. 8 ustawy z dnia r. o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym (Dz. U. . Nr , poz.), upoważniającej Ministra Sprawiedliwości do określenia wzoru i sposobu udostępnienia urzędowego formularza wniosku o udzielenie pomocy prawnej, a także rodzaje dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 5 i 6 ustawy.

Wzór urzędowego formularza został opracowany w oparciu o urzędowy formularz stosowany w postępowaniu przed sadami administracyjnymi, z odpowiednim dostosowaniem do regulacji zawartych w ustawie o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym.

Urzędowy formularz wniosku o przyznanie pomocy prawnej, udostępnia się nieodpłatnie w siedzibach wszystkich punktów pomocy prawnej.

Wzór urzędowego formularza Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej nieodpłatnie udostępnia także za pośrednictwem Internetu.

Koszty związane z wdrożeniem niniejszego rozporządzenia, ograniczą się do kosztów wytwarzania formularza. Zważywszy, że jego wzory będzie dostępny także w formie elektronicznej i że w związku z tym punkty pomocy prawnej będą mogły drukować je na bieżąco – stosownie do rzeczywistych potrzeb, nie wydaje się, aby związane z tym wydatki były znaczące.

Rozporządzenie określa także rodzaje dokumentów, które mogą potwierdzać przedstawione przez wnioskodawcę dane o jego dochodach i sytuacji rodzinnej, potwierdzające spełnienie przez wnioskodawcę warunków określonych w art. 5 i 6 ustawy.

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe .....

Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez.....

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

WNIOSEK

o przyznanie pomocy prawnej

1. Punkt pomocy prawnej, do którego składany jest wniosek	data wpływu	sygn.

2. Osoba ubiegająca się o przyznanie pomocy prawnej i jej adres

Imię

Nazwisko

Obywatelstwo

PESEL

Miejsce zamieszkania lub pobytu

--	--	--

Adres dla doręczeń

--	--	--

kod   miasto   ulica

3. Opis sprawy wymagającej przyznania pomocy prawnej

4. Oczekiwany rodzaj pomocy prawnej:

1) udzielenie informacji prawnej	
2) udzielenie porady prawnej	
3) opracowanie projektu dokumentu prawnego	
4) inne	

Właściwie zaznaczyć

5. Dane dotyczące dochodów i sytuacji życiowej osoby ubiegającej się o przyznanie pomocy prawnej

1. Pomoc prawną przyznaje się osobie, która uzyskuje dochód nie większy niż 150% kryteriów dochodowych określonych w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm. 4)).

2. Pomoc prawną przyznaje się także osobie, która uzyskuje dochód nie większy niż 200% kryteriów dochodowych, o których mowa w ust. 1, w przypadku: ofiary przemocy w rodzinie, wychowanka całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 3, do ukończenia 26 roku życia, bezdomności, osoby całkowicie niezdolnej do pracy, osoby posiadające orzeczenie o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, ofiary klęski żywiołowej.

inne dane dotyczące sytuacji osoby ubiegającej się o przyznanie pomocy prawnej

5. Załączane dokumenty

1)
2)
3)

6. Oświadczenie

1. Oświadczam, że dane zawarte we wniosku odpowiadają prawdzie;
2. Oświadczam, że znana jest mi treść art. 233 Kodeksu karnego o odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdziwych danych lub zatajenie prawdy.

(data i podpis osoby ubiegającej się o przyznanie pomocy prawnej lub osoby uprawnionej do jej reprezentowania)

Uwagi przyjmującego wniosek .

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia

w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń
związanych z pracą dla osób zatrudnionych w Biurze Krajowej Rady Pomocy Prawnej

Na podstawie art. 77³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 9494 z późn. zm. ¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) stanowiska w Biurze Krajowej Rady Pomocy Prawnej, a także kwalifikacje wymagane do zajmowania tych stanowisk;
- 2) szczegółowe warunki wynagradzania osób zatrudnionych w Biurze Krajowej Rady Pomocy Prawnej, zwanych dalej „pracownikami”;
- 3) tabelę wynagrodzenia zasadniczego osób zatrudnionych w Biurze Krajowej Rady Pomocy;
- 4) wysokość dodatku przysługującego z tytułu pełnionej funkcji.

§ 2. 1. Ustala się:

- 1) tabelę stanowisk, zaszeregowań, dodatku funkcyjnego i kwalifikacji , stanowiące załącznik nr 1 do rozporządzenia;
  - 2) tabelę miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia;
  - 3) tabelę stawek dodatku funkcyjnego, stanowiącą załącznik nr 3 do rozporządzenia.
2. Do ustalania wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na stanowiskach nie wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, mają zastosowanie odpowiednio tabele stanowisk, zaszeregowań, dodatku funkcyjnego i kwalifikacji, miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz stawek dodatku funkcyjnego określone dla innych pracowników sądów i prokuratury niebędących urzędnikami, zawarte w załącznikach nr 1 – 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz. U. Nr 143, poz. 1399 oraz z 2004 r. Nr 141, poz. 1499).

§ 3. 1. Pracownikom zatrudnionym na stanowiskach związanych z kierowaniem zespołem oraz radcy prawnemu przysługuje dodatek funkcyjny.

2. Dodatek funkcyjny przysługuje również pracownikom zatrudnionym na stanowiskach niezwiązanych z kierowaniem zespołem, dla których przewiduje się dodatek funkcyjny w tabelach, o których mowa w § 2 pkt 1.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz.1615.

§ 4. 1. Dyrektor Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej może, z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań o wysokim stopniu złożoności lub odpowiedzialności, przyznać pracownikowi na czas określony dodatek specjalny.

2. Dodatek specjalny wypłaca się w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia, w kwocie nieprzekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

§ 5 1. Pracownikom za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej można przyznać nagrodę ze specjalnie utworzonego w tym celu funduszu nagród.

2. Fundusz nagród, o którym mowa w ust. 1, w wysokości do 3% planowanych wynagrodzeń osobowych pozostaje w dyspozycji Dyrektora Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej, i może być przez niego podwyższany w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia.

§ 6. Godzinową stawkę wynagrodzenia zasadniczego wynikającego z osobistego zaszerogowania pracownika, określonego stawką miesięczną, ustala się dzieląc miesięczną stawkę wynagrodzenia przez liczbę godzin pracy przypadających do przepracowania w danym miesiącu.

§ 7. Pracownikowi wykonującemu pracę w porze nocnej przysługuje dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej w wysokości 20 % stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego, nie niższy jednak od dodatku ustalonego na podstawie art. 151⁸ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

§ 8. Dodatek za wieloletnią pracę przysługuje w wysokości wynoszącej po 5 latach pracy 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek ten wzrasta o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

§ 9. 1. Do okresów pracy uprawniających do dodatku za wieloletnią pracę, zwanego dalej "dodatkiem za wysługę lat", wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

2. W razie równoczesnego pozostawania w więcej niż jednym stosunku pracy, do okresu pracy uprawniającego do dodatku za wysługę lat wlicza się jeden z tych okresów.

3. Dodatek za wysługę lat przysługuje pracownikowi za dni, za które otrzymuje wynagrodzenie, oraz za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby albo konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub chorym członkiem rodziny, za które pracownik otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego.

4. Dodatek za wysługę lat wypłaca się w terminie wypłaty wynagrodzenia:

- 1) począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym pracownik nabył prawo do dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca;
- 2) za dany miesiąc, jeżeli nabycie prawa do dodatku lub wyższej stawki dodatku nastąpiło pierwszego dnia miesiąca.

§ 10. Za wieloletnią pracę pracownik otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

- 1) po 20 latach pracy - 75% wynagrodzenia miesięcznego,
- 2) po 25 latach pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego,
- 3) po 30 latach pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego,
- 4) po 35 latach pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego,

- 5) po 40 latach pracy - 300% wynagrodzenia miesięcznego,
- 6) po 45 latach pracy - 400% wynagrodzenia miesięcznego.

§ 11. 1. Do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

2. W razie równoczesnego pozostawania w więcej niż jednym stosunku pracy, do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej wlicza się jeden z tych okresów.

3. Pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody lub w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających nagrodę jubileuszową.

4. Pracownik jest obowiązany udokumentować swoje prawo do nagrody jubileuszowej, jeżeli w jego aktach osobowych brak jest odpowiedniej dokumentacji.

5. Wypłata nagrody jubileuszowej powinna nastąpić niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do tej nagrody.

6. Podstawę obliczenia nagrody jubileuszowej stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze - wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty. Jeżeli pracownik nabył prawo do nagrody, będąc zatrudniony w innym wymiarze czasu pracy niż w dniu jej wypłaty, podstawę obliczenia nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody.

7. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 6, oblicza się zgodnie z przepisami w sprawie ustalania ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

8. W razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, pracownikowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy.

9. Jeżeli w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających zaliczalność do okresów uprawniających do świadczeń pracowniczych okresów niepodlegających dotychczas wliczeniu upływa okres uprawniający pracownika do dwóch lub więcej nagród, wypłaca mu się tylko jedną, najwyższą nagrodę.

10. Pracownikowi, który w dniu wejścia w życie przepisów, o których mowa w ust. 9, ma okres dłuższy niż wymagany do nagrody danego stopnia, a w ciągu 12 miesięcy od tego dnia upływie okres uprawniający go do nabycia nagrody wyższego stopnia, nagrodę niższą wypłaca się w pełnej wysokości, a w dniu nabycia prawa do nagrody wyższej - różnicę między kwotą nagrody wyższej a kwotą nagrody niższej.

11. Przepisy ust. 9 i 10 mają odpowiednie zastosowanie w przypadku, gdy pracownik w dniu, w którym udokumentował swoje prawo do nagrody, był uprawniony do nagrody wyższego stopnia oraz w przypadku gdy pracownik nabędzie to prawo w terminie 12 miesięcy od tego dnia.

§ 12. 1. Pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości:

- 1) jednomiesięcznego wynagrodzenia - jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 15 lat,
- 2) dwumiesięcznego wynagrodzenia - po 15 latach pracy,
- 3) trzymiesięcznego wynagrodzenia - po 20 i więcej latach pracy.

Odprawę oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

2. Okresy pracy i inne okresy uprawniające do odprawy ustala się według zasad obowiązujących przy ustalaniu okresów uprawniających do dodatku za wysługę lat.

3. Pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa.

13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**Załączniki do rozporządzenia
Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia .....2007 r. (poz. ...)**

Załącznik nr 1

**TABELA STANOWISK, ZASZEREGOWAŃ ORAZ DODATKU FUNKCYJNEGO
PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W BIURZE KRAJOWEJ RADY POMOCY
PRAWNEJ**

Lp.	Stanowisko	Kategoria zaszeregowania	Stawka dodatku funkcyjnego do :	kwalifikacje	
				wykształcenie	liczba lat pracy
1	2	3	4	5	6
1	Dyrektor Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej	według odrębnych przepisów	10	wyższe	5
2	Zastępca Dyrektora Biura Krajowej Rady Pomocy Prawnej	według odrębnych przepisów	9	wyższe	5
3	Główny księgowy	XVI-XVIII	8	według odrębnych przepisów	
4	Naczelnik wydziału	XVI-XVIII	7	wyższe	3
5	Radca prawny	XV-XVIII	6	według odrębnych przepisów	
6.	Audytor wewnętrzny	XIV-XVII	6	według odrębnych przepisów	
7	specjalista	XIV-XVII	4	wyższe	3
8	Kierownik samodzielnej sekcji kadr	XII-XV	4	wyższe	3
9	Kierownik sekcji administracyjnej	XII-XV	4	wyższe	3
10	Kierownik sekretariatu	XII-XV	4	wyższe średnie	3 5

11	Administrator systemu informatycznego	XII - XV	2	wyższe	3
12	Informatyk	X-XIII	-	wyższe średnie	1 3
13	Księgowy	VIII-XII	-	średnie	2
14	Starszy referent	IV-VIII	-	średnie	1
15	Referent	I-IV	-	średnie	-

TABELE WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO

Kategoria zaszeregowania	Kwota w złotych
I	824 – 1.950
II	874 – 2.050
III	924 – 2.150
IV	974 – 2.250
V	1.024 – 2.350
VI	1.074 – 2.450
VII	1.1124 – 2.550
VIII	1.174 – 2.650
IX	1.230 – 2.750
X	1.290 – 2.875
XI	1.350 – 3.000
XII	1.410 – 3.150
XIII	1.470 – 3.300
XIV	1.550 – 3.450
XV	1.650 – 3.600
XVI	1.800 – 3.800
XVII	2.000 – 4.0 00
XVIII	2.250 – 4.250

TABELA STAWEK DODATKU FUNKCYJNEGO

Stawka dodatku funkcyjnego	Procent najniższego wynagrodzenia zasadniczego określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia
1	do 35
2	do 50
3	do 65
4	do 80
5	do 95
6	do 110
7	do 125
8	do 150
9	do 175
10	do 200

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 77³ § 1 Kodeksu pracy, który przewiduje, że warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w państwowych jednostkach sfery budżetowej, jeżeli nie są oni objęci układem zbiorowym pracy, określi, w drodze rozporządzenia - w zakresie niezastrzeżonym w innych ustawach do właściwości innych organów - minister właściwy do spraw pracy na wniosek właściwego ministra.

W projekcie przewiduje się określenie stanowisk w Biurze Krajowej Rady Pomocy Prawnej, a także kwalifikacji wymaganych do zajmowania tych stanowisk; szczegółowych warunków wynagradzania osób zatrudnionych w Krajowej Rady Pomocy Prawnej, a także ustalenie tabeli wynagrodzenia zasadniczego osób zatrudnionych w tym Biurze i wysokość dodatku przysługującego z tytułu pełnionej funkcji. Wysokość wynagrodzenia Dyrektora Biura oraz jego zastępców określają przepisy o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych.

Do ustalania wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na stanowiskach nie wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, w projekcie przyjęto zastosowanie odpowiednio tabeli stanowisk, zaszeregowania, dodatku funkcyjnego i kwalifikacji, miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz stawek dodatku funkcyjnego określone dla innych pracowników sądów i prokuratury niebędących urzędnikami, zawarte w załącznikach nr 1 – 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz. U. Nr 143, poz. 1399 oraz z 2004r. Nr 141, poz. 1499).

Przewiduje się także możliwość przyznania, z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań o wysokim stopniu złożoności lub odpowiedzialności, pracownikowi na czas określony dodatek specjalny, który będzie wypłacany w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia, w kwocie nieprzekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

Za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej można będzie pracownikowi przyznać nagrodę ze specjalnie utworzonego w tym celu funduszu nagród.

Poza tym pracownikowi będzie przysługiwał dodatek za wieloletnią pracę nagroda jubileuszowa oraz jednorazowa odprawa emerytalno – rentowa.

Zakres i wysokość proponowanych w rozporządzeniu świadczeń odpowiada powszechnie stosowanym standardom stosowanym w tym zakresie do pracowników sfery budżetowej.

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe .....

Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez.....

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.